

Medarbejdere

Skoleforeningen gennemfører i næste måned en stor trivselsundersøgelse for alle medarbejdere.

Side 5

»Et friskt pust kan vende op og ned på en lærers undervisning, for man forandrer sig som underviser«.

Gitte Wittig
om efteruddannelse

Side 3

Nyt dagtilbud

Åbning af Nibøl daginstitution.

Side 8

Talkarakterer bliver afskaffet

Fællesrådsmøde

Skoleforeningen får en ny evalueringsskemaer, også i 5. og 6. klasse.

Skoleforeningens fællesråd afskaffede på sit møde torsdag aften talkarakterer for 5. og 6. klasse. I stedet for indføres der til næste skoleår evalueringsskemaer, som tager udgangspunkt i bedømmelser af, hvor eleven kan udvikle og forbedre sig.

- Denne evalueringsform har mest effekt på eleven, fordi lærerne bedre kan justere undervejs og eleverne får en bedre forståelse for deres egen læring, sagde konsulent Lene Heckmann, som vejleder Skoleforeningen i implementeringen af de nye læreplaner, som de nye evalueringsskemaer kommer til at lægge sig tæt op ad.

Baggrunden for dette holdnings-skifte er det syn, at talkarakterer som evalueringsform kun er resultatorienterede og handler om rangordninger og præstation. Evalueringsskemaer derimod er procesorienterede og udfordrer eleverne.

Holdningsskift

- Det er et skift væk fra en kultur, hvor eleverne higer efter at få et tal at vide, sagde Lene Heckmann.

Åse Jørgensen og Bodil Datz-Wiesner, valgt som fællesråds-medlemmer på Duborg-Skolen, indbragte et ændringsforslag, som ville kombinere de nye evalueringsskemaer med de bogstavkarakterer, som er forpligtende ifølge skoleloven i 7. til 10. klasse i de danske skoler i Sydslesvig.

- Skemaerne er en god ting, men der er børn, der har brug for karakterer for at forstå, hvor de er henne. Der er børn, som får det mere vanskeligt med at opnå deres mål, hvis ikke de får karakterer. Samtidig er evalueringsskemaerne også udfordrende for forældrene, sagde Åse Jørgensen.

- De endelige evalueringsskemaer bliver udviklet sammen med jer i fællesrådet som sparringspartnere. Det har vi gjort os gode erfaringer med. Sådan sikrer vi, at de er i et sprog der kan bruges til forældre-samtaler, svarede Skoleforeningens Direktør Lars Kofoed-Jensen.

Styrelsesmedlem Søren Harnow Klausen hilste det velkommen, at der fra fællesrådet kommer ændringsforslag, så man kan få debatteret tingene.

- Men indholdsmæssig strider det at trække en talkarakter hen over evalueringsskemaerne fuldstændig

mod den nye tilgang, vi har til elevernes evaluering, sagde Søren Harnow Klausen

Være modige

Skoleforeningens formand Udo Jessen opfordrede forsamlingen til at være modige:

- Lad os springe over denne skygge, den barriere, der hedder talkarakterer, for den skaber mange tabere. Der er unge mennesker, som mener, at de ikke kan, fordi de har dårlige karakterer. Lad os istedet formidle til dem, at de ikke kan... endnu!

Rikke Rask fra Flensborg, som selv er lærer i Danmark og har erfaring med evalueringsskemaer, var enig:

- At få talkarakterer er rigtig behageligt, når man får gode karakterer. Udfordringen kommer, når de ikke får gode karakterer, sagde hun.

De nye evalueringsskemaer bliver udviklet med udgangspunkt i det tankesæt, at eleverne skal forstå, hvad de skal lære, og hvad der forventes af dem. Eleverne skal have tilbagemeldinger, som fortæller om kvaliteten i deres arbejde, og de skal have råd om, hvordan de kan forbedre sig.

- Eleverne skal involveres i deres egen læring ved blandt andet at evaluere deres eget arbejde og udvikling, og de skal fokusere på progression i stedet for blot præstation, sagde Lene Heckmann og det er netop dette tankesæt, som hun sammen med de sydslesviske lærere lige for tiden arbejder med i implementeringen af læreplanerne.

Mere tid til strukturdebat i Skoleforeningen

Fællesråd

Fællesrådet skal først stemme om eventuelle skolelukninger i starten af 2019.

En enig Styrelse i Dansk Skoleforening besluttede på fællesrådsmødet i Egernførde torsdag aften at udskyde beslutningen af det fremlagte strukturudviklingskatalog til starten af 2019. Kataloget, som giver et overblik over udviklingen på skole- og dagtilbudsområdet i Sydslesvig, indeholder også en anbefaling om at lukke fire danske skoler og en daginstitution inden for de næste tre år.

Styrelsen efterkommer dermed et ønske fra flere fællesrådsmedlemmer, som under debatten efterlyste mere tid til at finde alternativer til lukningerne.

Åse Jørgensen fra Kobbermølle advarede mod et for stort tidspres:

- Vi har brug for at kende flere detaljer, sagde hun.

- Styrelsen har været lyttende, og vi har hørt nogle kreative ideer. Derfor ændrer vi nu køreplanen, sagde Skoleforeningens formand, Udo Jessen på mødet.

Informationsmøde

Skoleforeningen holder fast i det ekstraordinære fællesrådsmøde den 22. november samt regionale fællesrådsmøder i løbet af de næste uger. Møderne bliver dog udelukkende informationsmøder.

- Vi vil bruge dem på at samle op på jeres ideer, sagde Udo Jessen til fællesrådet.

Forud for denne beslutning blev der ført en lang og emotionel debat om strukturen inden for det danske skolevæsen i Sydslesvig. Mange forældre og børn fra de fem berørte skoler og daginstitutionen var mødt op i Egernførde for at protestere imod forslaget om at lukke deres institution. De tog imod fællesråds-medlemmerne med bannere, plakater og sang for at tale deres skole eller daginstitutionens sag.

- Vi vil gerne beholde alle de små skoler, fordi vi er overbeviste om, at de rent pædagogisk er en stor berigelse for børnene, og fordi børnene oplever et samvær, der er varmt og trygt, sagde Gregor Hübner fra Risby.

Skoleforeningens styrelse blev i debatten kritiseret for kommunikationen omkring hele forløbet.

Inga Kayser fra Askfelt efterlyste en bedre diskussionskultur:

- Der er slet ikke nogen dialog om det her. Vi er ikke blevet informeret godt nok, og det er derfor, at så mange forældre og børn er her i dag, sagde hun.

Men denne kritik tog Skoleforeningens formand, Udo Jessen, ikke til sig.

- Vi har haft et fællesrådsmøde i foråret, hvor jeg gjorde det helt klart, hvad der venter os, sagde han.

På forårsmødet bekendtgjorde Udo Jessen, at Skoleforeningen kommer til at mangle op imod fem millioner euro i de næste år. Han sagde dengang, at der i fremtiden vil være færre institutioner ude i det sydslesviske landskab og gjorde rede for de pædagogiske, økonomiske og min-

FOTO: DANIEL DÚRKOP

Mange forældre og børn fra de berørte institutioner var mødt op til fællesrådsmødet.

dretalspolitiske principper, som Skoleforeningen frem til foråret vil gøre brug af for at finde frem til en fremtidssikret struktur.

Ingen overraskelse

- Jeg har fremlagt parametrene for, hvilke skoler der vil være i farezonen, så det kan ikke komme som en overraskelse for de berørte skoler, sagde han torsdag aften.

Kritikken gik også på, at Strukturudviklingskataloget blev sendt ud i efterårsferien, og at der derfor var meget lidt tid til at forberede sig på det lokalt.

Styrelsesmedlem Jens Søren Jess

bebudede en resolution, som kommer på dagsordenen på det ekstraordinære fællesrådsmøde i november.

- I resolutionen skal fællesrådet opfordre gymnasielærernes og lærernes fagforeninger til at gå med til at tilpasse antallet af undervisningstimer til danske forhold. Med de overenskomster vi har nu, er vi ikke længere mindretalspolitisk troværdige, sagde han.

Både Skoleforeningens Direktør Lars Kofoed Jensen og Udo Jessen fremhævede, at det er vigtigt, at der føres overenskomstforhandlinger i en respektfuld atmosfære.

- Især fordi vi er så tilfredse med

lærernes pædagogiske arbejde, som vi er, sagde Lars Kofoed Jensen.

Han bebudede på mødet, at dette års underskud, på grund af meget høje overenskomster i Tyskland, i 2018 bliver cirka 1,3 millioner euro højere, end man havde regnet med i 2017. Samtidig gjorde han det klart, hvor alvorlig den økonomiske situation er, hvis ikke der spares.

- Vi kan klare underskuddet i år. Måske også til næste år, men så skal vi ud og låne penge. Om ikke ret lang tid bliver det her økonomisk truende. Vi har seks millioner euro likvide midler, og de tre af dem æder vi i år, sagde han.

Leder

Strukturudvikling

Da vi oprettede fællesskolerne lavede vi en stor strukturændring – med et pædagogisk formål. Vi stemte i skolekredsene, og til sidst i Fællesrådet, om den skolestruktur, vi stadigvæk har. Fællesskolestrukturen – fordi den er mere dansk. Den har selvfølgelig fået små justeringer hen ad vejen, fordi flere nye skolelove ændrede forudsætningerne, men som pædagogisk grundstruktur er den der stadigvæk.

Den struktur, uden opdeling i de tre skoleformer, sætter vi nu heller ikke til diskussion, men vi er alligevel efter vores vurdering nødt til at kigge på geografiske strukturforandringer – desværre delvis fremtvunget af økonomiske hensyn – men vi vil samtidig sikre os, at vi kun gennemfører noget, som også matcher de pædagogiske standarder, vi gerne vil leve op til i 2020, og som ikke er de samme og ikke kan være de samme, som dem vi havde for bare 20 år siden.

Det er i denne sammenhæng vigtigt at forstå, at vore to områder, dagtilbud og skole, står meget forskellige steder i deres udvikling.

Dagtilbudsområdet er i øjeblikket helt klart præget af, at vi mangler kapacitet. Vi har løftet den pædagogiske standard meget højt, men vi mangler simpelthen pladser. Kampen for at skaffe tilstrækkeligt med pladser vil præge det strategiske arbejde på området de næste år.

På skoleområdet derimod har vi langt de fleste steder kapacitet nok – ja endog ledig kapacitet. Samfundet har forandret sig og bliver ved med at forandre sig, og vi skal derfor komme med de rigtige og tilpassede løsninger til denne konstante udfordring. Vi har f.eks. nye pædagogiske dagsordener med inklusion og nye læreplaner, som sætter nye standarder. Vi oplever også, at flere og flere forældre lægger vægt på lidt større sociale og pædagogiske miljøer, også for de mindre børn nu til dags, end man gjorde i min barndom. Her i efteråret forsøger vi så i Fællesrådet at tage fat i en gennemgribende strukturudviklingsdebat. Hvad vil Skoleforeningen? Hvilken vej skal vi gå?

Hvad er vores ledetråde?

Denne debat er meget vigtig, for den skulle gerne munde ud i en fremtidig struktur, som er bæredygtig og danner grundlag for det fremtidssikrende arbejde, der skal udføres. På nydansk/nytysk er det nok det, man kalder for en »masterplan«.

Og ja – den indeholder også forslag om skolelukninger, men den har kvaliteten i hele Skoleforeningen for øje, og det føler vi som Styrelse er den opgave, vi er sat til at forholde os til.

Det har selvfølgelig ikke vakt begejstring de steder, vi har peget på, og heller ikke i selve mindretallet. Det undrer mig nu ikke, for hvem ønsker principielt institutionslukninger og er glade for dem. Når man er tilfreds med det man har, så er det vel naturligt, at man ønsker at holde fast og ikke synes godt om forandring. Det er helt normalt at tænke sådan.

At styrelsens forslag vækker harme, uforståenhed, sorg, rædsel og frygt, kan jeg derfor til dels forstå, men jeg vil dog alligevel komme med nogle bemærkninger til de læserbreve, facebookindlæg og mails, som benytter sig af formuleringer som: »mastodont af en institution, mammutinstitution, at børn kan drukne på en større skole, en mindre skole giver tryghed og trivsel, børnenes tryghed osv.«

Kære alle, lad mig slå fast, at Hiort Lorenzen Børnehaven (120), Sønderbrarup (182), Jes Kruse (297) og Cornelius Hansen Skolen (282) på ingen måde er mammutinstitutioner eller mastodonter!

I Danmark og i Slesvig Holsten ville de faktisk i nogle kommuner være lukningstruet på grund af deres manglende størrelse. I vores eget system er de sikkert nogle af de større enheder - alt er relativt – men mammutter og mastodonter?

Det er nu heller ikke rigtigt, at skov, strand, Ejderen, institutionens alder og beliggenhed per automatik har noget med tryghed og trivsel at gøre eller garanterer en bedre pædagogik.

Det er menneskene, det er pædagoger og lærere, der giver tryghed og trivsel, ikke mursten!

Børnenes behov skal dækkes, og der skal skabes gode miljøer på skolerne, og der er skabt gode miljøer, fordi mennesker skaber dem! Og disse miljøer har vi på alle vores skoler og i daginstitutionerne.

De medarbejdere, som har skabt trivsel og tryghed i de enheder, som nu står til diskussion, forsvinder ikke, men forbliver i Skoleforeningen og måske endda følger med børnene, hvis der er mulighed for det, og hvis de ønsker det selv. Vi har klart udtalt, at vi ikke afskediger en eneste medarbejder på grund af strukturforandringen. Så det kunne man også vælge at sige til børnene og forældrene og dermed sende et mere positivt signal.

Så jeg beder indestændigt om at skabe tillid og tryghed om det eventuelt nye der venter.

Skoleforeningen er 57 gode daginstitutioner og 43 gode skoler og ikke kun den institution man selv arbejder på eller har sine børn i. Der findes også trivsel og tillid, gode fysiske rammer og meget mere på den anden side af skoledistriktet! Vi arbejder alle for, at Skoleforeningen er fremtidssikret men fremtid uden åbenhed over for forandringer findes ikke. Tak

Udo Jessen, formand

Medarbejdernes trivsel

Arbejdsplads

Stor undersøgelse skal kortlægge arbejdsmiljøet i Skoleforeningen

Mellem den 5. november og den 7. december gennemfører Skoleforeningen en trivselsundersøgelse på alle arbejdspladser for at kortlægge det psykiske arbejdsmiljø og udpege udviklingsmuligheder og indsatsområder. Trivsel beskriver et velbefindende, der giver overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet.

- Skoleforeningen er en af Sydsvenskes største arbejdsgivere, og vi vil gerne bevare og styrke Skoleforeningen som en attraktiv arbejdsplads. For vi kan kun yde vores bedste, hvis vi alle trives med vores opgaver, sagde Skoleforeningens personalechef Bjarne Stenger-Wulff, da han præsenterede trivselsundersøgelsen for lærerne til de pædagogiske dage.

Skoleforeningen ser sig selv som en tryk arbejdsplads, der leverer gode pædagogiske ydelser til børn og unge i det danske og frisiske mindretal. Medhjælpere, pædagoger, kontorassistenter, teknikere, rengøringsassistenter, pedeller, køkkenpersonale, gymnasielærere og lærere er hver især væsentligt til ydelsernes samlede kvalitet.

- Vi har derfor brug for din feedback for at se, hvad vi i fællesskab kan gøre endnu bedre, sagde Bjarne Stenger-Wulff.

Det er selvfølgelig frivilligt at deltage i trivselsundersøgelsen, og besvarelsen er anonymiseret.

- Undersøgelsen foretages af et eksternt forskningscenter, som er specialiseret i trivselsundersøgelser og garanterer en høj datasikkerhed. Der indsamles ingen personlige data, og der gemmes hverken IP-adresser eller browser-data på deltagerne. Alle medarbejdere vil modtage en personlig opfordring til at deltage via mail eller post, nogle dage inden undersøgelsen starter, sagde Bjarne Stenger-Wulff.

Freiburger Forschungsstelle für Arbeitswissenschaften, som er den virksomhed, der foretager analysen, gennemfører sammenligning med eksterne data fra sammenlignelige virksomheder.

Skoleforeningens ledelse, lokale ledere og medarbejdere udvikler på baggrund af resultaterne tiltag i samarbejde med driftsrådet.

- Skoleforeningens driftsråd og ledelse er sammen om at sætte alle medarbejders trivsel i fokus, sagde Bjarne Stenger-Wulff.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Sarah Tomaschewski er FSJ-praktikant i Nystadens Vuggestue i Flensborg.

FSJ i Skoleforeningen

Praktik

Mulighed for at gennemføre »Freiwilliges soziales Jahr« er en del af Skoleforeningens rekrutteringsarbejde.

Skoleforeningen tilbyder nu fem pladser til unge mellem 16 og 26 år, som vil gennemføre et »Freiwilliges soziales Jahr«, det vil sige en praktik inden for det sociale område.

Tre praktikpladser er på dagtilbudsområdet og henvender sig til unge, der muligvis ønsker at læse til pædagog eller pædagogmedhjælper. I løbet af en halvårs eller en helårspraktik kan den unge få mulighed for at opleve og få indblik i det praktiske og det teoretiske arbejde med børn og unge.

Der er også mulighed for at ansætte praktikanter på skoleområdet, på pedelområdet eller i køkkenet på ungdomsskollegiet.

- Vi tilbyder praktikpladser i hele Sydsvenske. Praktikanterne bor jo tit stadig hjemme hos deres forældre, og så giver det ingen mening, at de skal køre langt for at komme til deres praktikplads, siger pædagogisk konsulent på dagtilbudsområdet, Linda Skrydstrup.

En praktikant koster Skoleforeningen cirka 8000 euro på årsbasis. Men det er penge som er givet godt ud.

- Initiativet skal understøtte vores rekrutteringsarbejde i Skoleforeningen, forklarer konsulenten.

For det bliver mere og mere vanskeligt at finde pædagogisk og teknisk personale til Skoleforeningen.

- Vi har allerede fået besat det første praktiksted i en af vores vuggestuer, og den anden starter til januar. det er typisk unge, som føler, at de skal orientere sig lidt, inden de vælger, hvad de vil udanne sig til, der gennemfører et »Freiwilliges soziales Jahr«, siger Linda Skrydstrup.

Under praktikken får de unge også en masse teoretisk viden omkring deres arbejdsområde. Skoleforeningen har indgået et samarbejde med ÖBiZ (Ökumenisches Bildungszentrum für Berufe und Gesundheitswesen) i Flensborg, som står for kurserne.

Er man interesseret i én af praktikpladserne, kan man henvende sig til Skoleforeningen via mail: Linda.Skrydstrup(at)skoleforeningen.org.

»Et friskt pust kan vende op og ned på en lærers undervisning, for man forandrer sig som underviser«

Efteruddannelse

Det første hold engelsklærere er kommet tilbage fra et inspirerende ophold i Storbritannien.

18 sydslesvigiske lærere skal i løbet af 2018 og 2019 på et 14 dages kursus i Storbritannien. Formålet med efteruddannelsen er at få et »boost« i det engelske sprog, møde nye undervisningsmetoder og danne et netværk med andre engelsklærere. Det første hold har været afsted, og lytter man til Merete Petersen fra Vidingherred danske Skole i Nykirke og Vibeke Wendelboe Lund fra Jens Jessen Skolen i Flensborg, er forventningerne blevet mere end indfriet.

- De undervisningsformer jeg har mødt på »Bell Teachers Campus« i Cambridge har nærmest været revolutionære, fortæller Merete Petersen.

- De var dialogiske, nærmest uden lærebøger og meget mere aktive end vi kender det, siger hun.

Merete kan tydeligt mærke, at hendes egen engelskundervisning har forandret sig, efter at hun er kommet hjem.

- Min undervisning er blevet me-

FOTO: PRIVAT

»Bells Teachers Campus« ligger i det engelske Cambridge.

get mere kreativ, og jeg inddrager eleverne på en helt anden måde, siger hun.

Vibeke Wendelboe Lund har gjort de samme erfaringer. Hun har også været på »Bell Teacher Campus«, men på et andet tidspunkt end Merete Petersen.

- Forløbet giver også lærerne et

»mundtligt brushup«, det vil sige, at vi har udviklet os sprogligt. Hele undervisningen er tilrettelagt sådan, at deltagerne netværker og inspirerer hinanden. Man går fra en lektion og tager en hel opslagstavle med ideer med sig, siger hun.

»Bell Teacher Campus« organiserer efteruddannelse, som er målret-

tet engelsklærere fra hele verden. På et hold er der således op til 100 engelsklærere fra mange forskellige lande.

- Undervisningen er tilrettelagt af lærere til lærere. De taler i øjenhøjde med hinanden om pædagogik, de diskuterer og lærer fra hinanden, og der er rigtig mange ting, man kan bruge fra hinanden, siger Gitte Wittig, som er tovholder på projektet.

Og det netværk, lærerne har opbygget under opholdet, fortsætter ved hjælp af den digitale kommunikation, når alle engelsklærere er tilbage i Burma, Sydslesvig eller Sydamerika.

- Vi har lavet en privat gruppe på de sociale medier, hvor vi fortæller hinanden, hvordan det er gået, når vi nu afprøver alle de kreative indput, vi har fået i Cambridge, siger Vibeke Wendelboe Lund.

- Et friskt pust kan vende en lærers undervisning op og ned, for man forandrer sig som underviser. Vi har brug for sådan nogle muligheder for at kunne udvikle vores skolehverdag. Lærerne skal klædes på til den flerkulturelle hverdag, eleverne lever i, for den er også engelsk.

Lærerne skal kunne lave en autentisk undervisning, som børnene kan genkende, siger Gitte Wittig.

Skoleforeningen har fået 65.000 euro fra Erasmus+ til professionel udvikling af engelsklærere og til at styrke regionale lærernetværk i deres to-sprogede og flerkulturelle hverdag. Det er engelsklærere fra 4.-6. kl., som kommer på skolebænken og besøger kurser som for eksempel »kreativitet i undervisningen«.

For Gitte er et vigtigt element i efteruddannelsen, at den styrker lærerne i at omsætte de nye læreplaner for faget engelsk. Her vil der være et forstærket fokus og krav i forhold til det engelske sprog og udvikling af elevernes kulturelle kompetencer på forskellige niveauer støttet af det tværgående tema kulturforståelse. Erasmus+ er et EU-program, som giver tilskud til internationale mobilitets- og samarbejdsprojekter omkring uddannelse.

Børn skal blive hørt, set og beskyttet

Koncept

Skoleforeningen har udviklet et trivsels- og beskyttelseskoncept på dagtilbudsområdet.

Op imod 2.500 børn besøger hver dag et af Skoleforeningens dagtilbud. Disse er i dag et uundværligt supplement til barnets hjem, og derfor en prægende faktor for hvert enkelt barn og dets familie.

Forældrenes tillid bygger på, at dagtilbuddet er et sikkert og trygt sted. Et trygt sted, hvor børn hver dag oplever basal omsorg og bliver beskyttet mod enhver form for fysisk eller psykisk overgreb. Et trygt sted med voksne, der guider, understøtter og motiverer det enkelte barn i dets emotionelle, sociale og kognitive udvikling.

Selvrefleksion

Med konceptet ønsker Skoleforeningen at sikre, at børns ret til at blive hørt, set og beskyttet bliver en selvfølge i hver enkelt medarbejders daglige pædagogiske praksis. En praksis, hvor medarbejderne løbende indtager et kritisk blik på sig selv og vender blikket indad for derved gennemgående at være opmærksom på egne relationer til børn. Samtidig opfordrer konceptet til at indtage et refleksivt blik på hvordan andres relationer til børn viser sig.

Konceptets overordnede formål er dermed at sætte den voksne som genstand for læring i fokus og opfordrer til at styrke den enkelte medarbejders evne til selvrefleksion.

Konceptet er blevet til i tæt samarbejde med PPR, Dagtilbudskontoret og medarbejdere på dagtilbudsområdet.

Det er en orientering til medarbejderne om både at arbejde præventivt med beskyttelse af børn samt at agere intervenserende, når den enkelte medarbejder ubevidst er kommet i grænseoverskridende situationer, som kræver en relationsjustering og ændret adfærd fra den voksnes side.

Konceptet skal også skabe klarhed over, hvad den voksne kan gøre, når der er mistanke om mistrivsel og såkaldt »Kindeswohlgefährdung«.

Konceptet anlægger et overordnet blik på, at børn maksimalt skal inddrages i eget liv inden for dagtilbuddets rammer og anerkender medarbejdernes særlige se-teknik, som er en evne

Skoleforeningen ønsker at sikre børns ret til at blive hørt.

til at kunne fornemme børns kropslige glædesudtryk. Konceptet beskriver videre, hvordan et fælles tilrettelagt lærings- og udviklingsmiljø kan forebygge vold blandt børn.

Forældre inddrages

Ligeledes understreger konceptet, at emnet beskyttelse af børn, allerede i en ansættelsesproces af nye medarbejdere, spiller en afgørende rolle, samt at en meningsfuld inddragelse af forældrenes kompetencer og viden om eget barn i forældresamarbejdet, har stor betyd-

ning for en samlet og fælles forebyggende indsats.

Alle børn, uanset hvor i verden de kommer fra, har egne rettigheder, som er et forankret lovkrav siden 1989 ved navnet børnekonventionen og består af i alt 54 detaljerede artikler. Vi vil her, afslutningsvis, fremhæve tre hovedkategorier som beskriver rettighederne:

For at gøre konceptet til eget handlings- og holdningsorienteret koncept, arbejder hvert dagtilbud videre med dette. Dertil tager personalegruppen udgangspunkt i de, i konceptet,

enkelte beskrevne, refleksive fokusspørgsmål og sætter dem løbende kommunikativt i relation til egen praksis.

Vigtigt er at konceptet får et efterliv og ikke blot hviler i en skuffe for så at blive hentet frem, når andre spørger ind til det. Beskyttelse af børn vedrører os alle og pålægger derfor os alle, der arbejder med børn, et vedvarende ansvar.

Strukturudviklingen i Skoleforeningen

Fællesrådsmøde

Med det strukturudviklingskatalog, som blev præsenteret for fællesrådsmedlemmerne på Jes Kruse Skolen i Egernførde torsdag aften formulerer Skoleforeningens Styrelse og Direktion de pædagogiske udfordringer, som vi vil møde i de kommende år. I det følgende går vi ind på nogle af de udfordringer. Hele strukturudviklingskataloget kan læses på Skoleforeningens hjemmeside.

Behov for flere pladser

Dagtilbudsområdet

På dagtilbudsområdet tror vi, at tendensen med flere børn til vuggestuer fortsætter. Vi ser et tydeligt behov for flere pladser blot for tilnærmelsesvis at dække den efterspørgsel, der er inden for den typiske sydslesvigårgang på mellem 500 og 600 børn, for forældrene ønsker noget andet i dag end for 20 år siden.

Ser vi frem til 2021, så viser vores ventelister fortsat et behov på op til 330 pladser mere. Her gælder det særlig pladskapaciteten på 0-3 årsområdet, men vi ser også et stigende behov for flere pladser for børn over tre år. I Skoleforeningen har vi i alt 57 dagtilbud, deraf aktuel 3 rene vuggestuer med plads til i alt 130 vuggestuebørn, 21 dagtilbud som ud over børn i alderen 3-6 år, har vuggestuegrupper med op til 230 pladser og i alt 18 dagtilbud som har såkaldte aldersintegrerede grupper med op til 172 pladser for de mindste. Dvs. i alt har Skoleforeningen i dag op til 532 mulige pladser for børn i alderen 0-3 år.

Vi er løbende i gang med at etablere flere pladser og også i det kommende år satser vi på, at kunne øge kapaciteten med ca. 45-60 nye pladser. Der bliver bygget nyt, udvidet eller omdannet grupper, etableret udegrupper eller også naturgrupper. Men også her spiller anlægstilskud en afgørende rolle for Skoleforeningens muligheder. Behovet for flere pladser dukker op i alle kredse, derfor sikrer vi i al planlægningen også at se behovet ud fra en sund geografisk vinkel.

I første omgang gælder det om at få kapaciteten op. Økonomisk set er det bedst, når vi kan bygge ud der, hvor vi allerede er – her dækkes den øgede drift nemlig nogenlunde af de øgede indtægter. Vi har nok også dagtilbud som er for små (set med pædagogiske og økonomiske øjne) og som ikke kan udbygges. Men i en situation med for få pladser må disse strukturtilpasninger vente.

Pædagogik, økonomi og digitalisering

Skoleområdet

På skoleområdet har vi de fleste steder pladser nok – ja endda ledig kapacitet, andre steder er vi ved at sprænge alle rammer. Og vi har pædagogiske udfordringer – herunder inklusion - der stiller nye krav til vore institutioner. Nye læreplaner mm. sætter nye pædagogiske standarder, vi gerne vil leve op til.

De kommende år skal vi desuden håndtere en omfattende digitalisering. Og også på skoleområdet hører vi andre forældreønsker i dag end for 20 år siden.

Skoleforeningens struktur har ofte været til debat. Den blev grundlæggende revideret, da vi indførte fællesskolestrukturen. Fællesskolestrukturen har udviklet det pædagogiske landskab i Sydslesvig. Fra at Skoleforeningen har været kendetegnet af forholdsvis lukkede og af hinanden uafhængige skolekredse har fællesskolestrukturen skabt fokus på udviklende læringsmiljøer for det enkelte barn og for den enkelte unge samtidig med, at der er stærkere fokus på udviklingen af fagmiljøer på tværs af grundskoler og fællesskoler.

Siden har debatten kørt flere gange, men nu ledsages den af økonomiske udfordringer, særligt på skoleområdet. Strukturudviklingen skal fortsætte den pædagogiske udvikling af vores dagtilbuds- og skolevæsen samtidigt med, at der skal træffes økonomiske prioriteringer, særligt på skoleområdet.

FOTO: ARKIV

Områder der er i en stærk udvikling

Struktur

Vi har nogle områder, hvor vi de kommende år har svært ved at matche efterspørgslen

- Husum – særligt dagtilbud. I Husum har vi ikke kapacitet til at optage de mange ansøgere til dagtilbud. Vi arbejder allerede på en midlertidig løsning vha. Hatsted – men der er klart behov for udbygning i selve Husum. Til det formål har vi byttet grunde med Kirken, så kan vi begynde at kigge på en udbygning af dagtilbud lige ved skolen.
- Tarp – dagtilbud og skole. Ventelister til dagtilbud og en skole, hvor eleverne står som sild i en tønde. Det er realiteterne i Tarp. Vi har derfor optioner på en grund, der vil være stor nok til at rumme såvel en ny og væsentligt større daginstitution som en ny skole.
- Oksevejen – dagtilbud og skole. Også her er vi fyldt godt op. Vi kan udvide dagtilbudskapaciteten ved at flytte SFO til tidligere personalebolig, og vi har mulighed for at udvide skolen, når en byttehandel omkring grunden evt. går i orden. Der bygges nyt i området – og vi må forvente stigende søgning.
- Harreslev – dagtilbud og skole. Selvom vi lige har opført Harreslevløkke Daginstitution, er alle pladser fyldt op, og vi matcher ikke behovet. Nye byggeområder i en kommune, der traditionelt tiltrækker såvel danske nordfra som fra Sydslesvig, taler også for, at vi må se på kapaciteten her.

Samtidigt – og det er mest akut – har de senere års stigende søgning til dagtilbud skabt brug for en udvidelse af skolen. Alt i alt er der behov for at se på kommunen som helhed og finde en plan, der sammenlagt matcher behovene. Vi vil dog have brug for stor hjælp fra kommunen selv, hvis vi skal kunne finansiere den samlede kapacitetsforøgelse.

- Flensborg. Et er, at vi mangler dagtilbudspladser i Flensborg – noget andet er, at vi på et tidspunkt i fremtiden bliver nødt til at se på nye løsninger i stedet for nogle af vore snart nedslidte institutioner. Det er ikke akut – men der skal tænkes i en lidt mere langsigtet plan for Flensborg. Det gælder især nordvest siden, men også i øst er der udfordringer. På skoleområdet skal der måske også kigges på, hvordan opgavefordelingen er mellem nogle af skolerne – her tænkes fx på placering af læringsgrupper mm.
- Slesvig. Også i Slesvigområdet kunne vi bruge flere pladser, men ligesom Flensborg kan der også være behov for at kigge på strukturen og nogle af bygningerne. Ikke noget konkret endnu – men Slesvig er altså ikke "løst", selvom vi har fået Frederiksberg og Karlsson. Også i Slesvig skal der på skoleområdet måske kigges på, hvordan opgavefordelingen er mellem nogle af skolerne – her tænkes fx på placering af læringsgrupper mm.
- Ud over ovenstående områder er der bevægelser rigtigt mange steder, hvor der sker eller skal ske noget: Det er blandt andet Vimmersbøl, Sild, Lyksborg og Egernførde.

FOTO: ARKIV

Institutionerne skal være bæredygtige

Struktur

Af ledetrådene fremgår, at vi mener, at pædagogiske miljøer kan blive for små til at levere den pædagogiske kvalitet, vi gerne vil have i fremtiden. Der er kommet nye dagsordener til – inklusion, øget faglighed – som gør det stadig sværere for helt små pædagogiske miljøer at leve op til dagens pædagogiske krav og standarder. Når vi kigger på institutioner, som via ledetrådene kunne problematiseres, får vi øje på mange af vore mindste skoler:

Men når vi taler om bæredygtighed kigger vi også på andre faktorer:

- Er der en institution i nærheden, så der stadig er et lokalt tilbud?
- Er der kapacitet til en sammenlægning?
- Kan transporten klares? Bliver den rimelig?
- Er der nogle økonomiske gevinster ved sammenlægningen?
- Hvordan er mindretalslivet i området?

Principper for de økonomiske vurderinger

Vi har undersøgt en række scenarier med hensyn til deres sparepotentiale.

- I det tilfælde hvor skoler lægges sammen vurderer vi ud fra følgende principper:
 - Den modtagne skole forventes at få øgede ressourcer op til en lærerstilling pr. ca.25 elever mere.
 - Den nedlagte skole har således et sparepotentiale på udgiften til pædagogisk personale fratrukket forøgelsen på den modtagende skole.
 - På transportområdet er det konkrete vurderinger, der ligger til grund. Her er forhold omkring ÖPNV helt afgørende for, om det er dyrere eller billigere at transportere eleverne til et andet sted.
 - På driftsområdet kan der forventes besparelser på ca. halvdelen af nuværende udgifter hvis bygningen forbliver i Skoleforeningens eje. Ved salg kan der være tale om et engangsprovener – og så vil besparelsen være 100 % på driftsudgifter.
 - Pensionsudgifter er taget ud af regnskaberne. Der regnes ikke med besparelser på undervisningsmaterialer mm.

Særlige forhold i nogle institutioner

Struktur

I Skoleforeningen har vi nogle institutioner, der opfylder særlige behov. Det er ø-daginstitutionerne og skolerne på Før og Sild, den dansk-frisiske skole i Risem og Ladelund Ungdomsskole.

Skoleforeningen Styrelse anbefaler, at institutionerne på Før indtil videre bevares, da en nedlæggelse i praksis ville betyde, at mindretallet dør. Skulle søgningen til mindretallets institutioner en dag falde, må det tages op til overvejelse igen.

På Sild er Skoleforeningens institutioner koncentreret i Vesterland og med funktioner i Kejtum. Der er et tilstrækkeligt stort mindretal på øen, og man må forvente, at mindretallet forsvinder, hvis der ikke er tilbud på øen, da familier ikke kan forventes at sende deres børn med tog til fastlandet.

Dansk-frisisk skole

I Risum ligger vore institutioner med særlig fokus på den frisiske dimension. Søgningen er ikke stor, men dog nogenlunde

konstant. Kun på disse institutioner (børnehave og skole) sidestilles frisisk med dansk og de indtager dermed en helt særlig rolle i vores samarbejde med friserne. Derfor har skolen også den særlige konstruktion med 1.-9.klasse på skolen. Styrelsen anbefaler at institutionerne drives uændret videre. Der kan på et senere tidspunkt blive behov for udvidelse af dagtilbudskapaciteten fx med vuggestuepladser.

I Ladelund har vi vores eneste efterskole med internat og undervisning i 7.-9.klasse.

Skolen har også et relativt stort antal integrerede elever i disse årgange og varetager således en særlig pædagogisk opgave for Skoleforeningen.

På nuværende tidspunkt opfylder skolen et behov, vi ikke kan dække andre steder. Der bør i de kommende år arbejdes med konceptet for skolen, måske større vægt på de specialpædagogiske opgaver, måske mere i retning af dansk efterskole.

7. og 8. klasse

Skoleforeningen har en fællesskolestruktur hvor 7.-10.klasse

Pædagogiske prioriteringer

Ledetrådene i strukturudviklingen

Ud over Skoleforeningens overordnede formål står vi for nogle pædagogiske prioriteringer, som vi gerne vil sikre igennem denne strukturudviklingsdebat. Skoleforeningen ønsker pædagogiske tilbud tilpasset det enkelte barn i mindretallet i gode sociale rammer

Det betyder:

- at pædagogisk differentiering er for alle
- at den enkelte skal ses, men at grupperne ikke må blive for små
- at vi skal udvide kapaciteten på dagtilbudsområdet, sådan at vi matcher behovet for både vuggestuepladser og børnehavepladser
- at vi i skoler kun i særlige tilfælde samler mere end to årgange i en klasse og derfor som hovedregel arbejder med skolestørrelser, der stabilt kan leve op til dette
- at vi bestræber os på at have skolestørrelser, så eleverne fra 7. klasse kan opleve årgangsoptaget undervisningsop.

Et sammenhængende forløb

Ledetrådene i strukturudviklingen

Skoleforeningen ønsker sammenhængende forløb fra vuggestue til endt skolegang

Det betyder:

- at vi står for nært samarbejde mellem dagtilbud og skole
- at vi står for nært samarbejde mellem grundskoler og fællesskoler
- at vi står for nært samarbejde mellem fællesskoler og gymnasier
- at vi gerne ser dagtilbud (inkl. vuggestue) og skole på samme matrikel eller som nære naboer

Høj faglig kvalitet

Ledetrådene i strukturudviklingen

Skoleforeningen ønsker pædagogiske tilbud med høj faglig kvalitet

Det betyder,

- at vi ansætter pædagogisk kvalificerede medarbejdere
- at vi sørger for løbende efter- og videreuddannelse af de pædagogiske medarbejdere
- at vi sikrer at skolerne kan tilbyde undervisning af lærere med uddannelse i de fag, skolen underviser børnene i

læses på distriktets fællesskole. Vi har fem undtagelser herfra. Bredsted, Ejderskolen, Sild og Vyk har alle 7. og 8. klasse. Risum har 1.-9.klasse

For de to ø-skoler giver det ikke mening at tale om at flytte eleverne, fordi det svarer til at sige, at eleverne skal flytte hjemmefra efter 6. klasse. Vi fastholder derfor 7. og 8.klassetrin på øerne.

For Risum handler det om det særlige samarbejde med friserne – og den opgave kan ikke løses på andre skoler. Afstanden fra Ejderskolen i Rendsborg til Slesvig er efter Styrelsens mening for stor til, at man ville kunne sende eleverne til Slesvig efter 6. klasse. Desuden er det de fleste år muligt at lave årgangsoptaget undervisning og der er på nuværende tidspunkt god plads til eleverne i Rendsborg.

Også i Bredsted anbefaler Styrelsen at fastholde eleverne i 7. og 8. klasse indtil videre, da der ikke er tilstrækkeligt plads på fællesskolen i Husum lige for tiden.

Ultra:bit i de sydslesvigske skoler

FOTO: PRIVAT

Teknik

Sydslesvigske skoleelever er med i et projekt, som skal fremme forståelsen for teknologi og kodning.

15 skoler i Sydslesvig deltager i undervisningsprojektet ultra:bit, som er arrangeret af den danske tv-station DR og de danske Centre for Undervisningsmidler.

- Projektet skal fremme elevernes teknologiforståelse og forståelse for kodning af mikrocomputere, forklarer Skoleforeningens it-konsulent Rasmus Ravn.

Mikrocomputere

En ultra:bit er en mikrocomputer, der nemt kan kodes til en lang række funktioner og aktiviteter. Den er på størrelse med et halvt kreditkort og har 25 røde LED-lamper på forsiden som display. Derudover kan den registrere bevægelse, har indbygget kompas samt bluetooth. Alle funktionerne kan kombineres til at kode alt fra alarmer til små sjove spil.

- De små computere er blevet delt ud til elever i 4. klasse. Meningen er, at de selv kan kode dem til at udføre små opgaver. Lige så stille kan man så tilkoble andre måleinstrumenter og højttalere, og derved udvikler eleverne deres færdigheder, og samtidig får de en bedre forståelse for de mange mikrocomputere, som vi møder i dagligdagen. Mikrocomputere, som kører vinduet på en bil op og ned, tænder lyset, når vi går ind i et rum, eller åbner en skydedør, siger Rasmus Ravn.

Inspirere børn

Ambitionen med projektet er at inspirere børn til at blive mere end teknologibrugere, nemlig til selv kreativt at kunne skabe med teknologi og tage stilling til den. Og kodning er nøglen til at forstå og deltage i den digitale samtid.

På børnenes egen TV-kanal DR Ultra sætter DR fokus på teknologi. De 7-12-årige børn vil opleve, at deres yndlingsprogrammer kommer til at handle om teknologi i børnehøjde.

I den populære fiktionsserie Klas-

Elever arbejder med ultra:bit i DRs KreaKamp.

sen møder eleverne forskellige hverdagsdilemmaer, hvor teknologi og kodning spiller en rolle.

I NØRD kaster de nye værter Camilla og Thor sig ud i kodning med ultra:bit. De udforsker og udfordrer ultra:bitten, og det kommer der både fed musik og vild bevægelse ud af.

I KreaKampen, med Sofie Østergaard som vært, skal børnene nu også være kreative med ultra:bits. December står for døren i KreaKampen, og Danmarks mest kreative børn dystet om at lave det vildeste jule-

pynt inden for alt fra teknologi til tegninger.

DR Ultra vil over de næste tre år skabe endnu mere indhold, som skal inspirere børn til bedre teknologiforståelse og til at bruge deres kreative skaberkraft med teknologi.

En ekstra gevinst

- For vores elever i Sydslesvig er det en ekstra gevinst, at de således følger med i danske medier og lærer den dagligdag at kende, som jævnaldrende danske unge lever i, siger

Rasmus Ravn.

DR Skole har udgivet en digital læringsplatform til ultra:bit med et stort udbud af konkrete undervisningsforløb, som sætter teknologi og kodning i spil i flere forskellige fag, fx matematik, natur/teknologi, dansk og håndværk og design.

Børn vil over de næste tre år møde helt nye vinkler på teknologien på DR Ultras indholdsplatforme. Der vil blandt andet være fokus på innovation og skaberkraft.

Samtidig vil der komme fokus på,

at børnene skal tage stilling til teknologien ud fra etiske og moralske perspektiver. De skal stille spørgsmål til, hvorfor vi bruger teknologi, og hvad teknologien gør ved os som mennesker.

Kodning er et vigtigt værktøj til at forstå skabelsesprocessen af kreative løsninger med teknologi. Mikrocomputere er derfor et vigtigt omdrejningspunkt for undervisning og leg, men ultra:bit vil de kommende år også inddrage mange andre teknologier.

Ny analyse undersøger børn og unges adfærd omkring sociale medier og it-sikkerhed

Undersøgelse

Næsten halvdelen af de unge på ungdomsuddannelser i Danmark bruger deres smartphones eller computer i timerne til ikke skolerelaterede ting, hvilket forstyrrer flere af klassekammeraterne. Samtidig føler børn og unge sig digitalt selvsikre og er ubekymrede omkring, at deres digitale data kan blive brugt og set af andre. Det viser en ny analyse foretaget af Epinion.

For at blive klogere på børn og unges brug af sociale medier og adfærd omkring it-sikkerhed har det danske Undervisningsministerium bestilt en analyse af børn og unge (12-25 år), lærere og forældres kendskab til it-sikkerhed og god dataadfærd.

Analysen viser, at forbruget af sociale medier varierer på tværs af køn og alder, men at sociale medier er en integreret del af børn og unges hverdag.

Fleere af eleverne bruger deres smartphones i undervisningen. Analysen viser, at det er mere udbredt blandt eleverne på ungdomsuddannelserne end blandt eleverne på grundskolerne.

Brug i timerne

46 procent af de unge på ungdomsuddannelserne bruger ofte eller hele tiden deres telefon eller computer i timerne til noget, der ikke er skolerelateret, og blandt grundskoleeleverne er det 20 procent. Blandt både ungdomsuddannelseseleverne og grundskoleeleverne svarer over en tredjedel, at de i nogen eller i høj grad oplever, at deres klassekammeraters brug af telefon eller computer forstyrrer undervisningen.

Det mest intensive forbrug af de sociale medier er blandt de 15-19-årige piger. Blandt de 15-19-årige piger bruger 39 procent 2-4 timer om dagen på de sociale medier, og 39 procent bruger over 4 timer. Det er også særligt denne gruppe, der oplever et pres i forbindelse med at være på de sociale medier. Pigerne går meget op i likes, er bange for at gå glip

af noget, de er online om natten, og 66 procent oplever, at det kan være stressende at følge med på de sociale medier.

- I skolen er det lærerne og skolelederne, der fastsætter rammerne om undervisningen, og det er dem, der skal tage affære, hvis eleverne sidder med snuden i deres smartphones. Det er vigtigt, at vores børn er i et så roligt læringsrum som muligt. Vi ønsker selvfølgelig, at eleverne får digitale kompetencer, men digitale kompetencer kommer ikke af, at eleverne er på sociale medier i matematiktimen. Det er aktiviteter, der hører til i fritiden. Det er forældrenes ansvar, at deres børn ikke føler, at de skal være på sociale medier hele tiden for at skabe meningsfulde relationer, siger undervisningsminister Merete Riisager.

Digitale kompetencer

- Vi ønsker selvfølgelig, at eleverne får digitale kompetencer, men digitale kompetencer kommer ikke af, at eleverne er på sociale medier i matematiktimen, siger hun.

Analysen har undersøgt børn og

unges adfærd omkring it-sikkerhed. Her viser analysen, at en stor del af de adspurgte børn og unge kan betegnes som digitalt selvsikre. Denne selvsikkerhed bunder blandt andet i, at de i høj grad føler, at de har kontrol over de oplysninger, som de deler på nettet. Deres opfattelse af kontrol tager dog ikke højde for, at de ikke kan kontrollere, hvad der efterfølgende sker med oplysningerne, og den høje digitale selvsikkerhed giver udslag i et tilsvarende relativt lavt bekymringsniveau over, at deres digitale data kan blive brugt og set af andre.

Stor tillid

Analysen afdækker endvidere datatæktik og datapraksis på skolerne. Resultaterne viser, at forældre og eleverne generelt har stor tillid til, at skolen kan løfte opgaven med at håndtere elevernes data sikkert. Kun 10 procent af forældrene svarer, at de ikke har tillid til, at skolen opbevarer deres børns data sikkert og etisk forsvarligt. Samtidigt viser analysen, at forældres tillid hænger sammen med deres overblik over,

hvilke data skolen har om deres børn.

Undervisningsministeriet er desuden på vej med endnu en undersøgelse, der skal kortlægge, hvor mange folkeskoler der har regler for brug af mobiltelefoner i skolen.

- Analysen er foretaget af Epinion og bygger på både kvantitative og kvalitative data.

- Der er gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt 4.488 børn og unge fordelt på 14 grundskoler, tre forberedende tilbud, seks ungdomsuddannelser og uden for uddannelse

- Herudover har 1.791 forældre svarret på et spørgeskema, hvoraf 150 kan knyttes til børnenes besvarelser, hvilket gør det muligt at analysere sammenhænge mellem børn og forældres svar.

- Endelig har 161 lærere og undervisere fra de i alt 23 deltagende skoler besvaret et spørgeskema.

- Derudover er der foretaget interviews med lærere, ledere og elever på tre grundskoler og tre ungdomsuddannelser.

Nyt skoleprojekt om børns rettigheder

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Samarbejde

Nordisk Informationskontor i Flensborg arrangerede forleden et skoleprojekt med elever fra det danske og det tyske mindretal. Projektet går ud på at skabe en større bevidsthed hos unge om FNs børnekonvention.

Undervisningsforløbet gik over to dage, hvor to mindretalsklasser fra henholdsvis det tyske og det danske mindretal deltog i en workshop med udgangspunkt i nogle af artiklerne fra FNs Børnekonvention.

Undervisningen i projektet blev gennemført af teaterpædagog og skuespiller Helena Berglund, som allerede har været med i Nordisk Infos foregående skoleprojekt »Nordiske Naboer«. Helena arbejder med bevægelse, sprog og teater. I hendes workshops lærer eleverne at bruge deres krop og sprog kreativt i tilegnelse af viden. Helenas erfaring er, at den legende og spillende tilgang gør, at børnene tør lidt mere end ellers.

- Mennesker husker ting bedre, når der er flere sanser i brug. Børnene bruger deres kroppe på en abstrakt måde. De skal lave et billede, ikke spille en rolle, fortæller Helena Berglund.

Et eksempel er, at børnene deles op i grupper af fire eller fem personer. Så får de besked på med deres kroppe at lave et billede af børnekonventionens artikel 19, beskyttelse mod mishandling. Eleverne diskuterer så kort, hvordan de vil anskueliggøre denne artikel i et billede og laver en opstilling.

- En anden øvelse går ud på, at de skal vise situationer, hvor børnerettigheder krænkes. Så laver de et billede af en scene, der udtrykker kränkelsen, et billede af, hvordan man kan agere imod denne krænkelser og et billede af, hvordan det burde være anderledes, siger Helena Berglund.

- På denne måde får børnene børnerettighederne tæt ind på kroppen. De udtrykker dem og husker dem på en helt anden måde, end hvis de bare ville læse dem op, siger hun.

- Nordisk Info har til formål at formidle nordisk kultur og det nordiske samarbejde. Tanken bag at arbejde med børnekonventionen er, at borgernes rolle i de nordiske lande er kendetegnet ved medansvar og demokratiforståelse, som baserer på rettigheder – og i øvrigt hænger sammen med pligter. Dette inkluderer også børnenes rettigheder.

- Både i den danske og den tyske presse bliver det diskuteret, at kendskabet til børnekonventionen og børns rettigheder er mangelfuldt blandt børn og unge. Med projektet ønsker Nordisk Info at bidrage til at ændre dette. Derudover skal projektet etablere og styrke kontakten mellem mindretalsklasser på tværs af grænsen. Dermed fortsætter Nordisk Infos arbejde med børn og unge, siger informationskontorets daglige leder Eva Ritter.

Projektet støttes med europæiske Interreg-midler og midler fra Dansk Skoleforening for Sydslesvig og Deutscher Schul- und Sprachverein i Nordslesvig.

Eleverne fra Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg og fra den tyske skole i Tønder svingede godt sammen.

Vold mod børn vist som et billede.

I workshoppen var der flere sanser i spil.

Kreative elever søges

Projekt

Sydslesvigske skoler skal lave opfindelser fra ide til færdigt produkt.

I starten af næste år har de danske skoler i Sydslesvig mulighed for at deltage i den danske Naturfagsmaraton. Det er et undervisningsforløb til 5. og 6. klasserne, hvor både elever og lærere får erfaringer med undersøgende og praktisk undervisning. Det har til hensigt at øge elevernes interesse i og motivation for at lære mere om de naturvidenskabelige fag.

Som en del af Naturfagsmaraton laver eleverne på skolen nogle opfindelser fra ide til færdigt produkt. Deres fantasi sætter rammer for det de udvikler. Lærerne vejleder og inspirerer de unge til at løse opgaven. Opgaverne er designet, så alle elever bliver udfordret og arbejder innovativt med deres egne opfindelser uanset faglig baggrund og kompetencer.

Eleverne skal ud og søge viden, for der findes ikke en færdig opskrift på, hvordan opgaverne skal løses. De skal selv tænke og prøve sig frem.

Disse opgaver er forberedelse til en konkurrencedag i foråret, hvor op til 24 klasser fra forskellige skoler dystes mod hinanden om, hvem der har de bedste løsningsforslag. Konkurrencedagen kommer til at finde sted i idrætshallen i Flensborg.

Hovedtemaet i dette skoleår er Livet i byen. Eleverne skal arbejde med den fiktive by »Grønby«, der er et

ve mange smarte løsninger til alle de udfordringer, tilflytningen giver.

I Grønby er der ikke så meget

plads. Omkring byen er der masser af landbrugsjord og natur (og set i det større perspektiv naturligvis også resten af verden), og alt det vil byens borgere gerne passe på. Derfor gør de meget for at spare på de ressourcer, der er til rådighed.

I opgaverne til Naturfagsmaraton

FOTO: PRIVAT

Sidste års naturfagsmaraton.

billede på en almindelig dansk provinsby.

Grønby er en populær by. Der flytter hele tiden flere mennesker til byen, og derfor er det nødvendigt at la-

skal eleverne arbejde med at løse nogle af de spændende udfordringer, der er, når man bor i en by.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Nyt fælleselevråd i Skoleforeningen

Medbestemmelse

Elever skal på en fællestur for at forberede et melodigrandprix i Sydslesvig.

Skoleforeningens fælleselevråd havde sit første møde i Flensborg i slutningen af september. Fælleselevrådet består af repræsentanter fra alle fællesskoler og har til opgave at varetage elevernes og elevrådenes interesser over for Skoleforeningen samt andre organisationer. Eleverne har valgt Jule og Jaarne fra A. P. Møller Skolen som formand og næstformand.

Som et af de første arrangementer afholder fælleselevrådet i november en fællestur, hvor eleverne vil arbejde med et fællesprojekt for alle skoler. Det skal være en melodigrandprix (MGP) med lokale stævner på alle skoler og en finale i idrætshallen i Flensborg.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Spændende, nye tider for børnene i Nibøl Daginstitution.

Ny daginstitution åbnede i Nibøl

Åbning

Nibøl Børnehave har skiftet hus og navn.

Mens håndværkerne var i fuld gang med at klargøre udearealet, var der pyntet op til fest i den nye »Nibøl Daginstitution«, som åbnede sine døre den 1. oktober. Byggeriet lige ved siden af den danske skole har været undervejs i lidt over et år, men nu er de 36 børnehavebørn flyt-

tet ind og har fået selskab af foreløbig ti vuggestuebørn. De andre ti pladser til børn under tre bliver fyldt op i løbet af de kommende måneder.

- Vi vokser lige så stille sammen, siger daginstitutionsleder Kim Tychsen Petersen.

- Vi mangler lidt møbler endnu og en del legetøj står stadig i den gamle børnehave, men det flytter vi over i løbet af de næste par dage, siger han. Han er rigtig glad for forældrenes

store engagement, både med hensyn til at flytte og med at arrangere en lille indflytterfest på dagen.

Planerne for en ny børnehave har været undervejs længe. Den gamle børnehave kunne ikke udvides, der var ikke plads til vuggestuebørn og mange trapper – en stor ulempe i forhold til inklusionsarbejdet. Alt det er der taget hensyn til i nybygningen, som med plads til 20 vuggestuebørn også er vokset betydeligt.

Sørups glade cyklister

Motionsdag

- Vi er glade for vores cykler her i Sørup. Så glade, at vi nu for anden gang tager afsted på en cykeltur med alle vores elever«, forklarer Manja Ratai-Grumser, som har organiseret motionsdagen på Sørup Danske Skole. Det bliver til en gentagelse af sidste års tur for de store fra 4.- 6. klasse til Sdr. Brarup Danske Skole, mens de små i dette år ikke kan besøge Satrup Danske Skole pga. byggearbejde.

- I Angeln er vi omgivet af smuk natur, og vi har også gode cykelveje rundt omkring. Derfor har vi hur-

tigt fundet en anden fin tur over til Husby Danske Skole, som gerne vil tage imod vores 1.- 3. klasse«, siger Jaqueline Pejunk, som var afsted med denne gruppe elever.

Der var i det hele taget også en god opbakning til arrangementet fra forældrenes side, som ledsagede turen med 12 ekstra mand.

- Vi skal jo sikre bedst muligt, at turen bliver en god oplevelse. Dette kræver, at elevernes udstyr er i orden, og at vi er flere voksne til de 52 elever vi pt har, forklarer skoleleder Anja von Oettingen. Derfor var Sørup Danske Skole ekstra glade for at kunne tilbyde en cykeltjek-efter-

middag dagen før med Jan Lorenzen, som er far til to piger på skolen.

- Det var både tænkt som et præventivt tilbud i forhold til motionsdagen, men også i sammenhæng med cykelprøven, som afholdes d. 30.10. med en lokal politimand. Det tilbyder vi hvert andet år, og der kræves der en absolut trafikssikker cykel, siger Manja Ratai-Grumser, som forbereder 4.- 6. klasse både til en teoretisk og praktisk cykelprøve.

Dagen forløb ganske som planlagt bortset fra en forkølet elev, som skulle hentes af Anja og hendes bus, mens resten vendte tilbage ved 13 tiden med dejlige røde efterårskinder.

FOTO: SKOLEFORENINGEN

Sponsorløb på Vester mølle Danske Skole.

Børn løb 120 kilometer

Motionsdag

Vester mølle Danske Skole samlede penge ved et sponsorløb.

Efter som flere af legeredskaberne på Vester mølle Danske Skole måtte bukke under for tilsynet, blev motionsdagen forleden afholdt som et sponsorløb.

- Børnene gik op i det med liv og sjæl og indhentede mange sponsorer på deres sponsoredler. På selve dagen kom mange forældre – både for at hjælpe, heppe og motivere børnene til at løbe alt hvad de kunne på den afsatte time fortæller skoleleder Gitte Hougaard-Werner.

Efter fælles morgenmad gik alle

samme ud til den 200 meter lange strækning.

- Børnene skulle løbe frem og tilbage, forældrene lavede streger og vi forsynede med vand og frugt midtvejs, hvor der også lød dansk musik fra det medbragte musik anlæg. Ruten var forsynes med Dannebrog og de forbi kørende biler både vinkede og dyttede motiverende til eleverne, fortæller skolelederen.

I alt løb de 20 børn fordelt på 1.-4. klasse (de fleste børn er indskolingsbørn) 128,6 km og hvis alle sponsorer holder ord skulle der være over 2500 € i kassen til alle de nye og ønskede anskaffelser. Det var stolte, men udmattede elever, der drog på efterårsferie, siger Gitte Hougaard-Werner.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Motion på en ny måde

Motionsdag

Farvel til skoutur, hej hej til musik og bevægelse.

På Gustav-Johannsen Skolen i Flensborg har man i år valgt at gå nye veje med hensyn til den årlige motionsdag.

- I stedet for det traditionelle løb gennem skoven har vi valgt at beskæftige os med musik og bevægelse i to dage, fortæller lærer Fin Kusch.

- Vi synes selv, at skovløbet var en tradition, vi gerne ville bryde med. Der har været en del sygdommeldinger

til dagen og et dalende engagement. Temadagene er blevet taget godt imod af eleverne, siger han.

De større elever har kunnet melde sig ind i forskellige workshops med for eksempel dans, stomp eller stunt&stage. På mange workshops var det eleverne selv, der underviste. De mindre elever har fået et fast forløb med for eksempel folkedans og musik-oløb. Alle elever har også indstuderet en fælles dans. Den blev så sammen med resultaterne for de enkelte workshops præsenteret i et show i idrætshallen om fredagen.

FOTO: SKOLEFORENINGEN

På tur til Husby Danske Skole.